

Aika 17.11.2025, klo 10:00

Paikka Kokoushuone Tammi

Käsiteltävät asiat

- § 190 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 191 Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 192 Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus**
- § 193 Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028**
- § 194 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma 2025–2026**
- § 195 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025–2026**
- § 196 Varsinais-Suomen strategia 2040+**
- § 197 Lausunto koskien arviointikertomuksessa 2024 esitettyjä toimenpiteitä**
- § 198 Asiantuntijalausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle hallituksen esityksestä laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi**
- § 199 Lausunto Turku-Uusikaupunki tasoristeykset ja perusparantaminen - ratasuunnitelmasta (Uusikaupunki, Masku, Mynämäki, Nousiainen ja Vehmaa)**
- § 200 Lausunto hallinnollisten seuraamusmaksujen määrittämisestä tietosuojalainsäädännön rikkomuksista julkissektorilla**
- § 201 Asiantuntijalausunto luonnoksesta perinnebiotooppien kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2026–2030 myönnettävästä tuesta annettavaksi valtioneuvoston asetukseksi**
- § 202 Vesienhallinta puutarhatuotannon resilienssiratkaisuna (Vesilienssi) -hankkeen käynnistäminen**
- § 203 Vaikuttajakoulut Take Over EU -hankkeen päättäminen**
- § 204 Varsinais-Suomen rahoitus selvitys 2024 alkaneiden EU-hankkeiden osalta**
- § 205 Maakuntavaltuuston jäsenmuutokset**
- § 206 Ajankohtainen katsaus maakuntavaltuustolle**
- § 207 Maakunnan tila syksy 2025 -katsaus**
- § 208 Luettelo toimivallan siirtämispäätöksistä 2024**
- § 209 Viranhaltijapäätökset**
- § 210 Tiedoksi annettavat asiat**

Osallistujat

Ville Valkonen, puheenjohtaja
Saku Nikkanen, 1. varapuheenjohtaja
Pekka Kuusisto, 2. varapuheenjohtaja
Petra Määttänen, sihteeri
Mikko Aaltonen
Kimmo Aho
Teija Ek-Marjamäki
Timo Katajainen
Laura Kontu
Arttu Laaksonen
Emma Lindqvist
Sari Pesonen
Juhani Pilpola
Eija Raunio
Jaana Reijonsaari
Ville Roslakka
Elina Ruohonen
Konsta Weber
Nicke Wulff
Anna-Leena Yli-Jama
Kaija Hartiala, Mv:n I varapuheenjohtaja
Sara Koiranen, Mv:n III varapuheenjohtaja
Riikka Leskinen, toimialapäällikkö
Laura Lähteenmäki-Ojala, Mv:n II varapuheenjohtaja
Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Kirsi Stjernberg, viestintäpäällikkö
Aliisa Wahlsten, Mv:n puheenjohtaja
Jyri Arponen

§ 190

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kutsu ja esityslista on lähetetty maakuntahallituksen jäsenille ja varajäsenille sekä maakuntavaltuuston puheenjohtajille.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi jäsenille toimitettu esityslista.

§ 191

Pöytäkirjan tarkastaminen

Pöytäkirjat hyväksytään ja tarkastetaan sähköisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Mikko Aaltosen ja Kimmo Ahon.

§ 192**Maakuntajohtajan ajankohtainen katsaus**

Liitteet

1 Maakuntien MFF-kannanotto

Ajankohtainen katsaus:

Länsiradan rakentaminen päätöksentekoon

Valtio ja kunnat pääsivät sopuun Länsiradan ensimmäisen rakentamisvaiheen neuvotteluista 31.10.2025. Osakassopimuksen kustannusarvio on 1,32 miljardia euroa, josta kuntien osuus on 33 prosenttia. Rahoitus kattaa rakentamissuunnitelman Espoosta Kupittaaalle, uuden radan rakentamisen Espoosta Lohjalle ja toisen raiteen Salo–Hajala- ja Nunna–Kupittaa- osuuksille. Kunnat ovat sopineet keskenään myös toisen vaiheen, Lohja–Salo ja Hajala–Nunna, rahoittamisesta. Länsirata on Suomen suurin infrahanke, joka avaa uuden luotettavan ja nopean yhteyden Turun ja Helsingin välille ja luo tiiviit Etelä-Suomen työmarkkinat. Hanke vastaa eurooppalaisen TEN-T liikenneverkon tavoitteisiin ja on Suomen ilmastotavoitteiden mukainen.

Turku-Tampereen välille tavoitellaan lähijunaliikennettä

Turun ja Tampereen ratavälin kunnat haluavat korvata riittämättömästi palvelevan markkinaehtoisen kaukojunayhteyden tiheämmällä lähijunaliikenteellä. Kasvukolmion Turun ja Tampereen välistä kylkeä esitetään osaksi valtion vuonna 2031 käynnistyvää ostoliikennekokonaisuutta. Tarkoituksena on, että junan kyytiin pääsee Tampereelta, Lempäälästä, Akaasta, Urjalasta, Humppilasta, Loimaalta, Pöytyältä, Aurasta, Turusta, Raisiosta ja Naantalista.

Yritysten T&K-panostukset huomattavassa kasvussa

Varsinais-Suomen tutkimus- ja kehittämismenot kasvoivat merkittävästi vuonna 2024. T&K-menojen kasvu johtui ennen kaikkea yritysten lisääntyneistä panostuksista tutkimukseen ja kehittämiseen, sillä yritysten T&K-menot kasvoivat peräti 153 miljoonaa euroa. Varsinais-Suomen yritysten T&K-menot kasvoivatkin maan toiseksi nopeinta vauhtia, ja verrokkimaakuntien etumatka tutkimus- ja kehittämispanostuksessa kapeni selvästi. Myös Varsinais-Suomen korkeakoulujen T&K-panostusten kasvu jatkui viime vuonna.

Maakuntien kannanotto EU-komission monivuotiseen rahoituskehys ehdotukseen

Maakuntien liitot ovat hyväksyneet yhteisen kannanoton komission monivuotiseen rahoituskehys ehdotukseen 2028–2034. Kannanotossa korostetaan koheesiopolitiikan aluelähtöisyyttä ja alueellisten erojen huomioimista. Koheesiopolitiikan voima ja vaikuttavuus syntyy paikallisuudesta ja osallisuudesta ja se tukee koko Suomen kasvua ja kilpailukykyä. Maakunnat näkevät myös rahoituksen tulospäätöksien

kannatettavana uudistuksena. Joustavuuden lisääminen on perusteltua, mutta koheesiorahoitus ei kuitenkaan voi toimia kriisirahastona.

Luonnonhoitotyön tulokset ja tulevaisuus Varsinais-Suomessa

Vuonna 2020 käynnistyneen Helmi-elinympäristöohjelman kunnille ja järjestöille suunnatun erityisavustuksen tuella Varsinais-Suomessa on toteutettu vuosien 2021–2025 aikana 24 hanketta (1,5 miljoonaa euroa), joilla on parannettu maakunnan luonnon monimuotoisuuden tilaa. Helmi-hankkeet ovat lisänneet toimijoiden välistä yhteistyötä monimuotoisuuden parantamisessa ja vahvistaneet kuntien ja muiden toimijoiden halua sekä kykyä jatkaa luonnonhoitotöiden tekemistä. Toimintaympäristö kuitenkin muuttuu ja rahoitus vähenee, mutta tarve luonnonhoitotyölle on edelleen suuri. Helmi-ohjelma jatkuu vuoteen 2030 saakka, mutta kuntien ja järjestöjen luonnonhoitotöille ei ole tällä hetkellä osoitettu rahoitusta.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee ajankohtaisen katsauksen tiedoksi.

§ 193

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028

VSLDno-2025-329

Liitteet

1 Kuntien esitykset talousarvio 2026 ja taloussuunnitelmaluonnos 2027–2028

Maakuntahallitus 25.8.2025 on käsitellyt alustavan talousarvion ja taloussuunnitelmaluonnoksen sekä varaa jäsenkunnille mahdollisuuden esityksien tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen 20 § mukaan: "Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Talousarvio ja -suunnitelma tulee käyttötalouden osalta eritellä tehtävittäin ja investointien osalta hankkeittain." Kuntien esitykset sekä lopullinen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys käsitellään maakuntahallituksessa 17.11.2025 ja viedään 8.12.2025 maakuntavaltuuston päätettäväksi. Varsinais-Suomen liiton yhteistyökomitea käsittelee talousarvion ja toimintasuunnitelmaluonnoksen syksyllä 2025.

Maakuntavaltuusto on vahvistanut vuoden 2024 tilikauden tulokseksi 185 960 euroa ylijäämää ja vuoden 2025 arvioiduksi alijäämäksi yhteensä 127 462 euroa. Nykyisillä toimintatuotoilla vuodesta 2026 arvioidaan tulevan alijäämäinen 100 633 euroa. Alijäämä suunnitellaan katettavaksi edellisten tilikausien ylijäämätililtä. Liiton toimintatuotot koostuvat pääosin kuntien maksuosuuksista, joihin ei ole suunniteltu korotuksia.

Jäsenkunnille varattuun mahdollisuuteen tehdä esityksiä kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi vastasi määräaikaan mennessä kolmetoista kuntaa.

Valmistelijat/lisätietoja

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Elena Pekonen, talouspäälikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää esittää maakuntavaltuustolle, että

1. maakuntavaltuusto hyväksyy Varsinais-Suomen liiton talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028.
2. talousarvion 2026 tuloslaskelmassa tilikauden tulos on nettositova maakuntavaltuustoon nähden
3. maakuntahallitus vahvistaa myöhemmin vuoden 2026 talousarvion käyttötalousosan käyttösuunnitelman.

§ 194

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma 2025–2026

VSLDno-2025-550

Liitteet

1 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma 2025-2026.pdf

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (449/2007) velvoittaa kuntayhtymän laatimaan koko henkilöstöä koskevan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman vuosittain.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa tulee käydä ilmi ainakin:

- 1) toteutuneiden määräaikaisten työ- ja virkasuhteiden määrä sekä arvio näiden kehittymisestä
- 2) periaatteet erilaisten työsuhdemuotojen käytöstä
- 3) yleiset periaatteet, joilla pyritään ylläpitämään työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä sekä työkyvyttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuutta
- 4) arvio koko henkilöstön ammatillisesta osaamisesta sekä ammatillisen osaamisen vaatimuksissa tapahtuvista muutoksista ja näiden syistä sekä tähän arvioon perustuva vuosittainen suunnitelma henkilöstöryhmittäin tai muutoin tarkoituksenmukaisella tavalla ryhmiteltynä
- 5) 1–4 kohdassa tarkoitettujen arvioiden, periaatteiden ja suunnitelmien toteuttaminen ja niitä koskevat seurantamenettelyt.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan tulee lisäksi sisällyttää periaatteet, joiden mukaan työnantaja hankkii henkilöstölleen työsopimuslain 7 luvun 13 §:n ja kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 37 b §:n mukaista työllistymistä edistävää valmennusta ja koulutusta.

Koulutussuunnittelulla edistetään henkilöstön osaamisen kehittämistä, varautumista muutoksiin, tuottavuutta ja kilpailukykyä. Koulutussuunnitelma toimii osaamisen kehittämisen tukena, mutta ei oikeuta yksittäistä työntekijää osallistumaan koulutukseen ilman esihenkilön lupaa koulutukseen. Koulutussuunnitelma laaditaan seuraavalle vuodelle ja se tulee päivittää ajantasaiseksi kalenterivuoden aikana muutoksien yhteydessä.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa tulee kiinnittää huomiota:

- 1) osatyökykyisten työllistämisen periaatteisiin; sekä
- 2) joustaviin työaikajärjestelyihin

Varsinais-Suomen liiton henkilöstö- ja koulutussuunnitelma käsitellään vuosittain yhteistoiminnassa yhteistyökomiteassa, jonka jälkeen maakuntahallitus hyväksyy sen.

Valmistelijat/lisätietoja

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Jonna Miettinen, henkilöstösuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää hyväksyä henkilöstö- ja koulutussuunnitelman 2025–2026 noudatettavaksi liiton henkilöstöpolitiikassa.

§ 195

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025–2026

VSLDno-2025-551

Liitteet

1 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025-2026.pdf

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) velvoittaa työnantaja edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa ja kieltää sukupuoleen perustuvan syrjinnän. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tasa-arvolain mukaan työnantajan tulee laatia tasa-arvosuunnitelma, jos työnantaja työllistää säännöllisesti vähintään 30 työntekijää. Tasa-arvosuunnitelma tulee päivittää vähintään joka toinen vuosi ja tasa-arvosuunnitelmaan sisältyvä palkkakartoitus voidaan sopia tehtäväksi joka kolmas vuosi. Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää selvitys työpaikan tasa-arvotilanteesta ja sen osana erittely naisten ja miesten sijoittumisesta eri tehtäviin sekä koko henkilöstöä koskeva palkkakartoitus. Suunnitelmassa on nimettävä käynnistettäväksi ja toteutettaviksi suunnitellut tarpeelliset toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja palkkauksellisen tasa-arvon saavuttamiseksi. Tasa-arvosuunnitelmaan sisällytetään lisäksi arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) velvoittaa viranomaisia edistämään yhdenvertaisuutta ja ehkäisemään syrjintää. Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Laki mahdollistaa niin sanotun positiivisen erityiskohtelun, jolla tietyn ryhmän, kuten vähemmistöjen asemaa ja olosuhteita parannetaan yhdenvertaisuuden turvaamiseksi. Positiivinen erityiskohtelu ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että jotain toista ryhmää syrjitään. Jos työnantaja harjoittaa positiivista erityiskohtelua jotain ryhmää kohtaan, on se kirjattava yhdenvertaisuussuunnitelmaan.

Työnantajan on laadittava yhdenvertaisuussuunnitelma, jos sen palveluksessa on vähintään 30 henkilöä. Suunnitelmasta on käytävä ilmi työpaikan yhdenvertaisuustilanteen arviointi sekä yhdenvertaisuuden edistämiseksi tarvittavat toimenpiteet. Yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta määrittelemällä ja kuvaamalla ne puitteet, keinot ja menetelmät, joiden avulla työnantaja edistää yhdenvertaisuutta toiminnassaan tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti.

Varsinais-Suomen liiton tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma käsitellään kahden vuoden välein yhteistoiminnassa yhteistyökomiteassa, jonka jälkeen maakuntahallitus hyväksyy sen.

Valmistelijat/lisätietoja

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Jonna Miettinen, henkilöstösuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää hyväksyä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2025–2026 noudatettavaksi liiton henkilöstöpolitiikassa.

§ 196

Varsinais-Suomen strategia 2040+

VSLDno-2024-289

Liitteet

1 Varsinais-Suomen strategia 2040+ Luonnos 17.11.2025

Varsinais-Suomen strategia on maakunnan kehittämisen asiakirja, joka sisältää sekä alueen pitkän tähtäimen vision, valtuustokausittain laadittavan maakuntaohjelman että innovaatiovahvuudet tunnistavan älykkään erikoistumisen strategian. Asiakirjojen laatimista ohjaavat laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä maankäyttö- ja rakennuslaki.

Työ- ja elinkeinoministeriö on 11.9.2024 ohjeistanut uusien maakuntaohjelmien laadintaa kaudelle 2026–2029. Maakuntaohjelmien valmistelun yhteydessä maakuntien liittoja pyydettiin päivittämään myös älykkään erikoistumisen strategiansa.

Varsinais-Suomen strategian 2040+ valmistelu käynnistyi syksyllä 2024. Valmistelun on koostunut kolmesta työpajasta ja neljästä tilannewebinaarista, sekä tiiviistä keskustelusta strategiatyössä mukana olevan noin 20 maakunnallisen teemaverkoston kanssa. Valmistelun eri vaiheista on tiedotettu maakuntavaltuustoa, maakuntahallitusta, maakunnan yhteistyöryhmää ja kuntajohtajakokousta, ja tuotu näiden muutosehdotukset osaksi kokonaisuutta. Valmistelua on ohjannut maakunnan avainorganisaatioiden ylimmästä johdosta kutsuttu ohjausryhmä.

Varsinais-Suomen strategia 2040+ asettaa vision Varsinais-Suomesta yhteyksien rakentajana: kiinnitämme Suomen länteen. Varsinaissuomalaiset rakentavat yhteyksiä ihmisten, toimintatapojen, liiketoiminnan ja innovaatioiden välille. Varsinais-Suomi rakentaa myös fyysisiä yhteyksiä – reittejä ja väyliä – jotka ovat edellytys ideoiden kohtaamiseen ja ihmisten ja tavaroiden liikkumiselle. Tavoitteena on yhdistää Suomen ja Ruotsin pääkaupungit ja niiden yhteinen potentiaali tutkimuksessa, kehityksessä ja innovaatioissa ja kasvattaa muodostuvan suuralueen kasvua ja kilpailukykyä.

Varsinais-Suomen strategian 2040+ kolme kärkitavoitetta vuoteen 2040 ovat 1) kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi, 2) ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi, ja 3) Varsinais-Suomi sinua varten. Kärkitavoitteiden avulla vahvistetaan maakunnan elinvoimaa, vetovoimaa ja pitovoimaa.

Maakuntaohjelmassa 2026–2029 määritellään yhteistyön tavoitteet (22 kpl) ja niitä toteuttavia toimia. Strategiakokonaisuutta täydentävä älykkään erikoistumisen strategia 2026–2029 esittelee maakunnan innovaatiopainopisteet: merelliset ratkaisut, vaativat terveystratkaisut, ruokainnovaatiot ja ruokaturva, älykkäät ratkaisut ja talouden kestävyys siirtymä. Strategiaan kuuluu vaikutusten arviointi (SOVA), ja strategian valmistelusta tehty osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), joka on nähtävissä Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilla.

Varsinais-Suomen strategian 2040+ luonnos laitettiin maakuntahallituksen päätöksellä yleisesti nähtäville 28.8.–20.10.2025. Lausuntoja ja kommentteja saatiin noin 60 kappaletta: yli 50 lausuntoa organisaatioilta ja joitakin kommentteja asiantuntijoilta ja yksityishenkilöiltä. Lausuntojen pääkohdat ovat:

- strategialuonnos on monipuolinen, kattava ja huolellisesti laadittu kokonaisuus
- strategian visio on osuvasti muotoiltu, ja maakunnan organisaatioiden on mahdollista löytää siihen ja kärkitavoitteisiin oma näkökulmansa ja toteuttamistapansa
- tarkistettavia ja/tai vahvistettavia teemoja:
- maakunnan yrityskentän monimuotoisuus ja erityisesti pk-yritysten rooli
- olemassa olevan väestön työllistymisen tukeminen
- tutkimusekosysteemien ja -keskittymien merkitys
- liikunnan, luonto- ja maaseutumatkailun huomiointi
- turvallisuuskäsitteistön tarkistaminen
- kulttuuriympäristö ja kulttuuriperinteen merkitys
- Saaristomeren ainutlaatuisuuden esiin nostaminen
- ilmastonmuutos ja sen hillitseminen / siihen sopeutuminen
- maaseutualueiden merkitys
- SOVA-arviointia tulee täydentää erityisesti mahdollisten haitallisten vaikutusten arvioinnin osalta sekä ohjelmakauden aikaisten vaikutusten seurannan osalta

Edellä mainitut kommentit on huomioitu ja strategiaa täydennetty näiltä osin. Lisäksi on huomioitu lukuisia pienempiä täydennyksiä tai muotoilutoiveita, osa näistä stilistisiä.

Osa lausunnoissa esiin nostetuista asioista kuuluu muihin asiakirjoihin, kuten liikennejärjestelmäsuunnitelmaan tai ilmastotiekarttaan, jolloin niitä ei ole toistettu maakuntastrategiassa. Strategiaan ei myöskään ole lisätty yksittäisiä hankkeita, organisaatioita tai tapahtumia (pl. toimijakuvaus), joihin palataan toteuttamisvaiheen suunnittelussa.

On tärkeää huomioida, että strategia ohjaa vahvasti erityisesti viranomaisten toimintaa ja näiden allokoimaa rahoitusta. Strategian toimeenpano perustuu yhteistyölle ja strategiaa varten yhdessä sidosryhmien kanssa laadituille tavoitteille.

Maakuntavaltuustot hyväksyvät nyt valmisteltavat maakuntastrategiat vuoden 2025 viimeisessä valtuustossa.

Valmistelijat/lisätietoja

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja
Salla-Maria Lauttamäki, kehittämispäällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

1. Maakuntahallitus päättää esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto hyväksyy Varsinais-Suomen strategian 2040+.

2. Maakuntahallitus valtuuttaa liiton viraston tekemään tarvittavat stilisoinnit luonnokseen ennen sen lähettämistä maakuntavaltuustolle.

§ 197

Lausunto koskien arviointikertomuksessa 2024 esitetyt toimenpiteet

VSLDno-2024-374

Liitteet

1 Arviointikertomus 2024

Lausunto koskien arviointikertomuksessa 2024 esitetyt toimenpiteet

Kuntalain 121 § mukaan ”Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimienpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta”.

Maakuntahallitus antaa arviointikertomuksesta 2024 (mv 9.6.2025 § 13) lausuntonsa ja se viedään tiedoksi maakuntavaltuustolle.

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan arvioinut Varsinais-Suomen liiton talouden, toiminnan ja tavoitteiden toteutumista vuonna 2024. Tarkastuslautakunnan arviointikertomus perustuu kuntalakiin ja tarkastuslautakunnan tarkastussuunnitelmaan ja käytettävissä oleviin dokumentteihin.

Yhteenvedona tarkastuslautakunta toteaa, että maakuntavaltuuston vuoden 2024 talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Liiton tulos muodostui vuonna 2024 suunniteltua paremmaksi. Talousarviovuoden 2024 tulokseksi arvioitiin muodostuvan 287 056 euroa alijäämää. Tilinpäätöksen 2024 tulos osoitti kuitenkin ylijäämää 185 960 euroa. Säästöä syntyi erityisesti henkilöstömenoissa.

Yksityiskohtaisemmassa tavoitteiden ja toiminnan tarkastelussa tarkastuslautakunta teki liiton toiminnasta huomioita ja ehdotuksia. Tarkastuslautakunnan esittämät huomiot on merkitty kursivilla.

Yhteiset toiminnot ja hallinto

Kohdassa 5.2 tarkastuslautakunta suosittaa, että tilinpäätöksessä tulisi läpinäkyvämmiin erotella kuntarahoitteinen ja hankerahoitteinen toiminta ja niiden välinen kustannusten jakauma. Tällä hetkellä tilinpäätöksestä ei voi selkeästi nähdä kuntayhtymän koko kokonaisuutta.

Tilinpäätöksen selkeyttä, läpinäkyvyyttä ja luettavuutta kehitettäessä, otamme jatkossa paremmin huomioon myös kuntarahoitteisen ja hankerahoitteisen toiminnan selkeämmän erottelun.

Kohdassa 5.3 tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että työterveyshuollon kustannukset ovat kasvaneet lähes 30 %. Tähän asiaan on hyvä vakavasti kiinnittää huomiota ja selvittää asian taustoja, jos asialle on työnantajan puolelta jotain tehtävissä.

Kustannusten nousua on selvitetty yhdessä työterveyshuollon kanssa. Kustannukset ovat nousseet kaikissa laskutusryhmissä, mutta suurinta nousu on ollut korvausluokka I, eli ennaltaehkäisevän toiminnan sekä työntekijöiden työkykyä

ylläpitävän toiminnan kustannuksissa (+ 47 %). Työterveyspalvelut on kilpailutettu kesällä 2025 ja uusi sopimuskausi Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy:n kanssa alkaa 1.1.2026. Samassa yhteydessä on pyritty hillitsemään kustannusten nousua kiinnittämällä huomiota ennaltaehkäisevän toiminnan vaikuttavuuteen.

Kohdassa 7 tarkastuslautakunta katsoo, että uudelle maakuntavaltuustolle hyväksyttäväksi tuotavien toiminnallisten tavoitteiden vuodelle 2026 tulisi olla selkeämmin muotoiltuja tavoitteita. Tavoitteiden mittaamiselle tulisi määrittää keinoja, jotta arviointikertomuksessa voidaan todentaa, millä tavalla tavoite on saavutettu. Liikennemerkkimalli on vain yksi tapa ilmaista tavoitteen täyttyminen. Muitakin tapoja, esim. laadullista arviointia, voisi olla mukana. Tarkastuslautakunta odottaa myös vuoden 2025 toimintakertomuksessa selkeämpää ilmaisutapaa, miten tavoitteisiin pääsyä on todennettu ja mitattu.

Tarkastuslautakunnan esittämä huomio on perusteltu ja pyrimme jatkossa kehittämään raportointia edelleen siten, että laadullista arviointia täydennetään määrällisillä ja ajallisesti rajatuilla mittareilla niissä tehtävissä, joissa se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista.

Liiton toiminnalle on tyypillistä, että työmme tulokset ja vaikuttavuus näkyvät välillisesti ja pitkällä aikavälillä maakunnan elinvoimassa, kilpailukyvyssä ja asukkaiden hyvinvoinnissa. Tämän vuoksi tavoitteet on määritelty ensisijaisesti konkreettisina tehtävinä ja toimenpiteinä, jotka vievät asteittain eteenpäin strategisten päämäärien toteutumista. Konkreettisten toimenpiteiden toteutumisesta arvioidaan vuosittain liikennevalomallilla, josta saa helposti yleiskäsityksen suunnitellun toiminnan toteutumisesta kyseisenä vuonna.

Maankäyttö ja ympäristö

Kohdassa 5.3.3 tarkastuslautakunta katsoo, että "suurin kehittämistarve liittyy vuorovaikutuksen laatuun. Århusin sopimuksen henki, aito ja vaikuttava osallistuminen, läpinäkyvä päätöksenteko ja ristiriitojen avoin käsittely, ei toteudu täysimääräisesti. Kansalaisten ja järjestöjen on vaikea hahmottaa, miten heidän näkemyksensä vaikuttavat lopullisiin ratkaisuihin. Tiedottaminen on riittävää, mutta vuoropuhelu on liian viranomaiskeskeistä." Ja edelleen "tarkastuslautakunta pohtii, onko vuoropuhelu Varsinais-Suomen kuntien ja sidosryhmien kanssa ollut riittävää ja vastavuoroista liikenne- ja ratkaisujen suunnittelussa ja toteutuksessa?"

Aluesuunnittelussa kansalaisten, sidosryhmien ja muiden osallistumisesta ja vuorovaikutuksesta on tarkkaan säädetty kansallisessa lainsäädännössä esimerkiksi prosessien, aineistojen ja näiden saavutettavuuden osalta. Århusin sopimuksen tavoitteena on edistää kansalaisten vaikutusmahdollisuutta päätöksiin, jotka koskevat heidän elinympäristöään. Sen lisäksi, että vastuualueen prosesseissa toimitaan lain ja sopimusten edellyttämällä tavalla, osallistuu vastuualue lukuisiin eri työryhmiin ja verkostoihin, joissa liiton tehtävistä ja prosesseista pyritään viestimään. Vaihekaavoituksen ja liikennejärjestelmäsuunnittelun edetessä, huomiota on mahdollista kiinnittää entistä vaikuttavampaan viestintään ja sitä kautta lisätä yleistä tietoisuutta ja vuorovaikutusta. Tämä on osa-alue, jota on tulevana vuosina mahdollista kehittää lisää, mutta edellyttää lisäresurssin ohjaamista tähän työhön.

Edunvalvonta ja kuntapalvelut

Kohdassa 5.3.3 tarkastuslautakunta katsoo, että jatkossa vastualueen tavoitteet voitaisiin asettaa hieman konkreettisemmalle tasolle, jolloin ne ovat paitsi helpommin mitattavia, niin myös helpommin saavutettavia ja todennettavia.

Edunvalvonnan ja kuntapalvelujen vastualueen tavoitteet perustuvat osin maakuntahallituksen asettamiin vaalikauden hallitusohjelmatavoitteisiin. Tavoitteiden konkretisoimiseen voidaan kiinnittää yhä enemmän huomiota, kun tavoitteet uudistetaan vaalikaudelle 2027–2031. Vaalikauden tavoitteista johdetut tarkasteluvuoden tavoitteet, kuten liikennehankkeet, ovat kuitenkin verraten konkreettisia. Tarkasteluvuonna saatiin päätökset muun muassa Turun lentokentän ympärivuorokautisen aukiolon rahoituksesta sekä kehittämisinvestoinneista E18 kehätielle Raisioon ja Paraistenväylään Kaarinaan.

Tarkastuslautakunta on arviossaan kiinnittänyt huomiota sosiaalisen median vahvistamiseen ja liiton tunnettuuden kasvattamiseen. Varsinais-Suomen liitossa tullaan vahvistamaan viestintää erityisesti sosiaaliseen mediaan keskittyvällä määräaikaaisella kaksivuotisella resurssilla.

Valmistelija/lisätietoja

Petra Määttänen, hallintojohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus antaa maakuntavaltuustolle edellä kuvatun lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus 2024 antaa aihetta.

§ 198

Asiantuntijalausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle hallituksen esityksestä laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

VSLDno-2025-430

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Varsinais-Suomen liiton kirjallista asiantuntijalausuntoa 16.9.2025 mennessä koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Lisäksi liikenne- ja viestintävaliokunta pyysi asiantuntijaa kuultavaksi 17.9.2025. Varsinais-Suomen liitto on aiemmin tänä vuonna antanut lausunnon luonnoksesta rautatieliikenteen toimivaltaisista viranomaisista koskevaksi lainsäädännöksi (maakuntahallituksen kokous 24.3.2025 § 45).

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikenteen palveluista annettua lakia, raideliikennelakia, Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia ja Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettua lakia.

Esityksellä toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitetta mahdollistaa kunnille, kuntayhtymille ja muille alueellisille viranomaisille ostoliikenteen järjestäminen henkilöjunaliikenteessä ja siten edistää raideliikenteen kilpailua. Liikenteen palveluista annetussa laissa säädettäisiin seikoista, joiden perusteella rautatieliikenteen toimivaltaisten viranomaisten alueellisen toimivallan muuttamista arvioitaisiin.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä nykyisin oleva rautatieliikenteen toimivalta ehdotetaan siirrettäväksi Liikenne- ja viestintävirastolle. Muutoksen vuoksi raideliikennelakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rautatiealan sääntelyelin siirrettäisiin Kilpailu- ja kuluttajaviraston yhteyteen. Samalla ehdotetaan muutettaviksi myös Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia ja Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettua lakia sääntelyelintä koskevien säännösten osalta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Valmistelijat/lisätietoja

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Salla Murman, erikoissuunnittelija, liikennejärjestelmätyö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi liikenne- ja viestintävaliokunnalle 16.9.2025 annetun asiantuntijalausunnan hallituksen esityksestä laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi:

Varsinais-Suomessa on erinomaiset aluerakenteelliset edellytykset kestäväälle asunto- ja työmarkkina-alueelle, jos junaliikenne otetaan alueellisen joukkoliikenteen rungoksi. Alueellinen junaliikenne sisältyy niin Varsinais-Suomen

liikennejärjestelmäsuunnitelman, maakuntakaavan kuin edunvalvonnan tavoitteisiin. Varsinais-Suomen liitto ja kunnat ovat laatineet useita selvityksiä koskien muun muassa organisoitumisen ja kustannustenjaon vaihtoehtoja sekä uusien asemapaikkojen kehittämistä kaikilla kolmella ratasuunnalla. Radanvarsikunnat tekevät parhaillaan yhteistyötä alueellisen junaliikenteen käynnistämiseksi kaksivuotisessa Varsinais-Suomen lähijunat -projektissa.

Lakimuutos henkilöjunaliikenteen toimivaltaisesta viranomaisesta on tärkeä osa raidemarkkinan avaamista. Pitkällä aikavälillä toimivalta ostoliikenteen tilaamisessa voisi olla valtion lisäksi myös Varsinais-Suomessa. Ensi vaiheessa kokonaisuuksien kilpailutus voi olla järkevintä toteuttaa Traficom-vetoisesti, kuitenkin huomioimalla alueellinen erityistuntemus. Varsinais-Suomi on tyytyväinen, että esityksestä on lausuntokierroksen jälkeen poistettu pienten hankintojen suorahankintarajoitus, sillä luonnosvaiheessa esitetyt rajoitukset EU:n kynnysarvorajan alittavissa sopimuksissa olisivat voineet tosiasiassa haitata uusien toimijoiden markkinoille pääsyä.

Varsinais-Suomen liitto muistuttaa, että alueellisen junaliikenteen laajentaminen on kokonaisuus, joka edellyttää lainsäädännön uudistamisen ja valmistelussa olevan kalustoyhtiön lisäksi ostoliikenteen reilua uudistamista sekä infraparannuksia. Varsinais-Suomi on tällä hetkellä Etelä-Suomen ainoa maakunta, joka ei kuulu valtion ostoliikenteen piiriin. Alueellista junaliikennettä tuetaan Helsingin, Tampereen, Lahden, Kouvolan ja Kotkan muodostamalla alueella. Valtio on päättänyt tukea henkilöjunaliikenneteen aloittamista lisäksi Rauman ja Tampereen välillä vuodesta 2027 alkaen.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 16.6.2025, että 2030-luvulla henkilöjunien ostoliikennettä on tarkoitus jatkaa nykyisessä laajuudessa. Lisäliikennettä on mahdollisuus hankkia, jos kunnat sen rahoittavat. Varsinais-Suomi katsoo linjauksen lisäävän alueiden eriarvoista kohtelua, mikäli valtio ei osallistu lainkaan Varsinais-Suomessa alueellisen junaliikenteen ostoihin. Nykytilan säilyttämisen sijaan valtion ostoliikenteen uudistamisessa tulee tunnistaa alueellisen junaliikenteen potentiaali. Liikenne- ja viestintäviraston tuoreimmassa arviossa Varsinais-Suomesta löytyvät Suomen potentiaalisimmat yhteysvälit, muun muassa Salo-Turku-Naantali, jolla on mahdollista päästä lähes miljoonaan vuotuiseseen matkaan.

Varsinais-Suomessa, jossa lähijunaliikenteen lakkauttaminen 1990-luvulla on synnyttänyt raideinfran korjausvelkaa, on varauduttava lisäksi rata- ja asemainvestointeihin sekä asemapaikkojen suunnitteluun. Liikennöinti edellyttää Turku-Raisio-Naantali-radan parantamista ja sähköistämistä sekä Länsirata-hankkeen etenemistä. Liikennöintiä edesauttaa Turku-Uusikaupunki-raiteen peruskorjaus. Valtiolla väyläverkon omistajana kuuluu täysi vastuu verkon kunnostamisesta ja kehittämisestä. Raideinfran parannukset edesauttavat henkilöjunaliikenteen käynnistämisen ohella huoltovarmuuskriittisten ratayhteyksien pitämistä toimintakuntoisina esimerkiksi Yaran tehtaalle sekä Naantalin ja Uudenkaupungin satamiin. Lähijunaliikenteen seisakkeet ja liikennöinnin käynnistäminen edellyttävät valtion ja alueen välistä kumppanuutta.

§ 199

Lausunto Turku-Uusikaupunki tasoristeykset ja perusparantaminen -ratasuunnitelmasta (Uusikaupunki, Masku, Mynämäki, Nousiainen ja Vehmaa)

VSLDno-2025-539

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus Mynämäki
- 2 Suunnitelmaselostus Uusikaupunki
- 3 Suunnitelmaselostus Vehmaa
- 4 Suunnitelmaselostus Masku
- 5 Suunnitelmaselostus Nousiainen
- 6 Yleiskartta 1 Mynämäki
- 7 Yleiskartta 1 Uusikaupunki
- 8 Yleiskartta 1 Vehmaa
- 9 Yleiskartta 2 Mynämäki
- 10 Yleiskartta 2 Uusikaupunki
- 11 Yleiskartta 2 Vehmaa
- 12 Yleiskartta 3 Uusikaupunki
- 13 Yleiskartta Masku
- 14 Yleiskartta Nousiainen

Väylävirasto pyytää Varsinais-Suomen liiton lausuntoa Turku-Uusikaupunki tasoristeykset ja perusparantaminen -ratasuunnitelmasta. Ratasuunnitelma on laadittu kuntakohtaisesti. Väylävirasto on lähettänyt lausuntopyynnöt Uudenkaupungin, Maskun, Mynämäen, Nousiaisten ja Vehmaan osalta. Uudenkaupungin ja Vehmaan kuntakohtaiset lausunnot pyydetään 10.12.2025 mennessä ja muut 19.11.2025 mennessä. Maakunnan liittoa pyydetään lausunnossaan toteamaan ratasuunnitelman maakuntakaavan mukaisuuden ja listaamaan ratasuunnitelman käsittämällä alueella vahvistetut tai hyväksytyt oikeusvaikutteiset maakuntakaavat. Varsinais-Suomen liitto antaa asiassa yhden lausunnon koskien viittä lausuntopyyntöä.

Turku-Uusikaupunki on yksiraiteinen sähköistetty rataosa, jolla kulkee tällä hetkellä vain tavaraliikennettä. Ratasuunnitelman tavoitteena on parantaa rataverkon ja tienkäyttäjien turvallisuutta. Rataosalla Turku-Uusikaupunki on 117 tasoristeyttä, joista 91 on ilman varoituslaitteita olevia tasoristeyksiä. Hankkeessa poistetaan ja parannetaan tasoristeyksiä, korjataan rataosan elinkaarensa päässä oleva päällysrakenne ja yksittäisiä taitorakenteita, parannetaan radan stabiliteettia ensisijaisesti vastapenkereillä sekä huolehditaan kuivatuksista. Radan korjauksilla ylläpidetään liikenteen toimivuutta ja saavutettavuutta alueiden välillä yhteyksillä.

Ratasuunnitelmassa todetaan, että rataosuuden mahdollista nopeuden nostoa selvitetään. Tavoitteena on mahdollistaa henkilöliikenteen käynnistäminen tavoitenopeudella 100 km/h. Henkilöliikenteen käynnistymisen edellytyksenä on muun muassa henkilöliikenteen laitureiden ja laiturialueiden suunnittelu ja toteutus, jotka eivät sisälly tähän ratasuunnitelmaan.

Varsinais-Suomen voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmässä Turku-Uusikaupunki-rataosa on osoitettu rautatieksi. Suunnittelumääräyksen mukaan

yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava liikenneturvallisuuden kehittämiseen muun muassa tasoristeysturvallisuuden parantamisella. Maakuntakaavassa rataosuudelle on osoitettu lähijunaliikenteen uusia seisakkeita. Suunnittelualueella on voimassa useita yleis- ja asemakaavoja.

Valmistelijat/lisätietoja

Heidi Saaristo-Levin, suunnittelujohtaja
Salla Murman, erikoissuunnittelija, liikennejärjestelmätyö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa pyydetyistä asiasta seuraavan lausunnon:

Turku–Uusikaupunki-ratayhteys on tärkeä osa sekä maakunnan että Suomen liikenneverkkoa, kilpailukykyä ja huoltovarmuutta. Uudenkaupungin radan perusparannus ja lähijunaliikenteen seisakkeet kuuluvat Varsinais-Suomen tänä vuonna päivitetyn liikennejärjestelmäsuunnitelman kärkihankkeisiin. Kuntakohtaiset Turku–Uusikaupunki tasoristeykset ja perusparantaminen -ratasuunnitelmat tukevat Varsinais-Suomen maakuntakaavan ja liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot löytyvät Varsinais-Suomen [maakuntakaavayhdistelmästä](#).

Varsinais-Suomen ratojen tavaraliikenne on suurilta osin Uudenkaupungin lannoite- ja kemikaalikuljetuksia. Uudenkaupungin radan vuonna 2021 valmistunut sähköistys paransi liikennöinnin kustannustehokkuutta, mutta lukuisat ilman turvalaitetta olevat tasoristeykset ja radan heikko kunto aiheuttavat sen, että tavarajunat joutuvat liikennöimään alhaisella 50–60 km/h nopeudella. Uudenkaupungin satamaan ja lannoitetehtaalle johtavan radan kunnostaminen on tärkeää myös huoltovarmuuden kannalta, sillä rataosuus vaikuttaa koko Suomen lannoiteteollisuuden verkoston toimivuuteen.

Turku–Uusikaupunki sisältyy Varsinais-Suomen alueellisen junaliikenteen tavoiteverkkoon, joka on esitetty Varsinais-Suomen maakuntakaavassa ja liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Radan perusparantaminen ja nopeusrajoituksen nosto edistävät henkilöjunaliikenteen uudelleen käynnistämistä. Varsinais-Suomen liitto painottaa, että alueellinen junaliikenne tulee huomioida ratayhteydellä myös seisakkeiden suunnitteluna ja toteuttamisena. Perusparantamiseen liittyvillä toimilla ei saa vaikeuttaa henkilöjunaliikenteen käynnistymisen edellytyksiä.

Turusta Vakka-Suomen ja Rauman kautta Poriin ulottuvalla länsirannikon meri- ja teknologiateollisuuden vyöhykkeellä investoidaan runsaasti teollisuuden ja vihreän siirtymän hankkeisiin. Työvoiman riittävä saanti alueella on jo pitkään edellyttänyt laajaa pendelöintiä, mikä on korostunut esimerkiksi Uudenkaupungin autotehtaan työvoimatarpeen vaihtelun myötä. Toimivat junaliikenneyhteydet sekä henkilö- että tavaraliikenteelle parantavat alueen saavutettavuutta ja kilpailukykyä, tehostavat työmarkkinoita sekä edistävät liikennejärjestelmän kestävyyttä.

§ 200

Lausunto hallinnollisten seuraamusmaksujen määrittämisestä tietosuojalainsäädännön rikkomuksista julkissektorilla

VSLDno-2025-535

Liitteet

1 Kuntaliiton lausunto hallinnollisten seuraamusmaksujen määrittämisestä

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntopalvelu.fi:ssä lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta. Lausuntopyynnön määräaika oli 13.11.2025.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan mahdollistettavaksi hallinnollisten seuraamusmaksujen määrittäminen viranomaisille ja julkishallinnon elimille tietosuojalainsäädännön rikkomisesta. Esitysluonnoksessa ehdotetaan lisäksi täsmennettäväksi tietosuojalainsäädännön rangaistussäännöksiä sekä säädettäväksi rajoituksista rekisterinpitäjän velvollisuuteen ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta rekisteröidylle.

Esityksen tavoitteena on toteuttaa hallitusohjelman mukaisesti kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät muutokset oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön, ottaen huomioon perustuslaista johtuvat vaatimukset ja yleisen tietosuoja-asetuksen ja rikosasioiden tietosuojadirektiivin sallima liikkumavara. Ehdotettujen säännösten tavoitteena on varmistaa organisaation vastuu tietosuojalainsäädännön mukaisten velvoitteiden noudattamisesta ja tehostaa rekisteröityjen suojaa siten, että mahdolliset kielteiset vaikutukset viranomaisten lakisääteisten tehtävien hoitamiseen jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Suomen Kuntaliiton kanta muutokseen on kielteinen. Kuntaliitto ei pidä perusteltuna hallinnollisten seuraamusmaksujen ulottamista viranomaisiin. Ehdotetun mallin sijaan tulisi kehittää ohjaavia ja korjaavia mekanismeja, jotka tukevat kunnissa ja muissa viranomaisissa tietosuojavaatimusten toteuttamista ilman päällekkäisiä seuraamusjärjestelmiä.

Valmistelijat/lisätietoja

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Jaana Salonen, tiedonhallinnan suunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi annetun lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto yhtyy Kuntaliiton antamaan lausuntoon. Hallituksen esityksestä ei ole pyydetty pienten kuntien ja kuntayhtymien lausuntoa, vaikka resurssit tietosuojatyöhön ovat näissä pienimpiä ja ohjauksen tarve suurin. Vaikka

esityksessä mainitaan, että seuraamusmaksuissa edellytetään viranomaisen koon ja taloudellisen aseman huomioimista, on kuitenkin suuri riski sille, että seuraamusmaksusta muodostuisi kohtuuton juuri pienille viranomaisille.

§ 201

Asiantuntijalausunto luonnoksesta perinnebiotooppien kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2026–2030 myönnettävästä tuesta annettavaksi valtioneuvoston asetukseksi

VSLDno-2025-454

Ympäristöministeriö on pyytänyt Varsinais-Suomen liiton lausuntoa perinnebiotooppien kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2026–2030 myönnettävästä tuesta. Lausunto pyydettiin toimittamaan ensisijaisesti lausuntopalvelun kautta 28.10. mennessä.

Esityksellä säädetään uusi valtioneuvoston asetus perinnebiotooppien kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2026–2030 myönnettävästä tuesta. Nykyinen, voimassa oleva asetus päättyy vuoden 2025 loppuun. Asetus annetaan luonnonsuojelulain nojalla, jonka mukaan elinympäristöjen sekä luontotyyppien ja luonnon- tai kulttuurimaiseman ennallistamista, kunnostusta ja hoitoa edistäviin toimenpiteisiin voidaan myöntää harkinnanvaraista tukea valtion talousarviossa. Kansallisen tuen lisäksi perinnebiotooppien hoitoa tuetaan EU:n yhteisen maatalouspolitiikan piirin kuuluvien ympäristönhoitosopimusten puitteissa.

Ympäristönhoitosopimusten piirissä on tällä hetkellä noin 24 000 hehtaaria perinnebiotooppeja. Määrä on laskenut viidessä vuodessa lähes 10 000 hehtaarilla, vaikka Suomi on esimerkiksi omassa Helmi-elinympäristöohjelmassaan tavoitellut hoidettujen perinnebiotooppien pinta-alan nostamista 52 000 hehtaariin vuoteen 2030 mennessä.

Perinnebiotoopit ovat perinteisen karjatalouden muovaamia, lajirikkaita elinympäristöjä, jotka säilykseen vaativat säännöllistä hoitoa. Ne lukeutuvat Suomen uhanalaisimpiin elinympäristöihin. Nyt esitettävällä asetuksella ei tehdä suuria muutoksia voimassa olevan asetuksen sisältöön, vaan asetus ajantasaistettaisiin vastaamaan voimassa olevaa EU:n valtioneuvostolainsäädäntöä ja valtion aluehallintouudistuksesta johtuvia muutoksia ja lisäksi sääntelyä täsmennettäisiin joiltain osin.

Valmistelijat/lisätietoja

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Miika Tiainen, edunvalvonnan erikoissuunnittelija
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi seuraavan lausuntopalvelun kautta 28.10. annetun asiantuntijalausannon:

On myönteistä, että tuki jatkuu ja sen tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttäminen ja kehityksen kääntäminen elpymisuralle vuoteen 2030

mennessä. Luonnoksesta ei ilmene sitä, mahdollistaako tuki myös niin sanottujen uusympäristöjen hoidon, jotka voisivat ajan kanssa kehittyä perinnebiotoopeiksi tai tukea niiden hoitoa.

Varsinais-Suomessa sijaitsee merkittävä osa Suomen perinnebiotoopeista, erityisesti Saaristomeren alueella. Maakunnan vastuu näiden luontotyyppien suojelussa on suuri. Perinnebiotooppien hoito vaatii pitkäjänteistä tukea ja yhteistyötä.

Viime vuosina tehdyt muutokset EU:n yhteisen maatalouspolitiikan piirissä olevien maatalouden ympäristöhoitosopimusten tulkintaan ovat johtaneet siihen, että suuri osa luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaista perinnebiotoopeista on rajattu tukikelpoisuuden ulkopuolelle. Erityisesti kallioiset ja laidunnukseen heikosti soveltuvat alueet ovat jääneet ilman tukea, vaikka ne ovat ekologisesti merkittäviä. Tämä on johtanut hoitosopimusten määrän laskuun ja eläintenpidon vähenemiseen.

Helmi-elinympäristöohjelman tavoitteena on nostaa hoidossa olevien perinnebiotooppien ala 52 000 hehtaariin vuoteen 2030 mennessä. Suomen CAP-suunnitelman alkuperäinen tavoite hoidon piirissä olevien perinnebiotooppien pinta-alan kasvattamisesta 46 000 hehtaariin vuoteen 2027 mennessä on puolestaan jo nyt laskettu 38 000 hehtaariin. Kummastakin tavoitteesta ollaan kaukana. Tämä kehitys on huolestuttava ja ristiriidassa luonnon monimuotoisuuden suojelutavoitteiden kanssa. Varsinais-Suomen liitto katsoo, että tulevassa CAP-suunnitelmassa on välttämätöntä nostaa hoidon piirissä olevien perinnebiotooppien pinta-alatavoitetta alkuperäiselle tasolle tai sen yli sekä lieventää laidunnukseen soveltumattomien alueiden tukikelpoisuutta koskevia tulkintoja.

Asetusluonnos muodostaa tärkeän osan perinnebiotooppien hoidon tukemisessa, mutta sen rinnalla on välttämätöntä tarkastella ja korjata myös EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tulkintoja ja tavoitteita niin unionin tasolla kuin kotimaassa.

§ 202

Vesienhallinta puutarhatuotannon resilienssiratkaisuna (Vesilienssi) -hankkeen käynnistäminen

VSLDno-2025-500

Valonia on saanut myönteisen rahoituspäätöksen Maa- ja metsätalousministeriöltä, osana Food 2.0 TKI-hankkeita (2025-2029) Vesienhallinta puutarhatuotannon resilienssiratkaisuna (Vesilienssi) -hankkeelle. Hankkeen pääpartnerina toimii Luonnonvarakeskus. Hankekumppaneina ovat Valonia ja Livia.

Hankkeen päätavoitteena on edistää hyvien vesienhallinnan menetelmien ja toimintatapojen käyttöön saamista ja siten lisätä puutarhatuotannon resilienssiä ja monimuotoisuutta. Tähän päästään tuottamalla käytäntöön soveltuvaa tietoa kastelun optimoinnista, tilatason rakennetuista vesienhallintaratkaisuksista demonstraatioiden kautta sekä yhteiskunnallisista toimista ja vaikutuksista. Tuotettu tieto ja opit edistävät myös laajemmin kotimaisen kasvintuotannon muutoskyvykkyyttä muuttuvassa toimintaympäristössä. Hanke jakautuu temaattisesti kolmelle tasolle, jotka yhdessä muodostavat holistisen kokonaisuuden resilienssin lisäämiseksi vesienhallinnan keinoin:

1. Kasvin taso: kenttäkokeeseen perustuva tieto kastelun optimoimiseksi sekä sato- ja ympäristöhyötyjen osoittamiseksi.
2. Tilan taso: tehtyjen toimien toteutus ja vaikuttavuus. Rakennettujen vesienhallintaratkaisujen vaikutusten mittaaminen tilan mittakaavassa tuottaa tietoa seuraavista vaikutuksista: maaperän kosteus, veden riittävyys, ravinnehuuhtoumat, kiintoainehuuhtoumat, eroosion vähentäminen, sato.
3. Yhteiskunnan taso: Poliitiikan ja ohjauksen keinot. Arvioimme nykyisen ohjaus- ja sääntely-ympäristön (ml. rahoitus) vaikutusta resilienssiratkaisujen toteuttamisen näkökulmasta. Tavoitteena on selvittää, mihin nykytilanne vesienhallintakeinoja ohjaa ja miten sitä voisi parantaa.

Hankkeen työ on jaettu kolmeen työpakettiin, joista Valonian koordinoitivastuulla on TP 2: Tilatason vesienhallinnan ja kastelun vaikuttavuus käytännössä. Tämän työpaketin tavoitteena on konkreettisten esimerkkien kautta tuoda tietoa vesien hallintaan liittyvien teknisten ratkaisujen, eli kasteluveden keräämisen ja varastoinnin sekä viljelyalueilta poistuvien vesien puhdistuksen, toteuttamisesta ja vaikuttavuudesta. Näkökulmat kattavat i) toimenpiteiden soveltuvuuden erilaisille kohteille, ii) toteutuksessa huomioitavat asiat ja mahdolliset riskit sekä iii) toteutuneet mitattavat hyödyt (tai haitat). Mittausten ja tilakokemusten perusteella laaditaan tietokortteja, jotka edistävät ratkaisujen onnistunutta toteuttamista uusissa kohteissa. Aiemmin toteutetuilta kasteluallas- ja painanne/harjanne -rakenteilta sekä suojavyöhykekohteelta seurataan Vesilienssissä toimien vaikutusta maaperän kosteuteen ja muihin vesitalouden muuttujiin, sekä maaperän ominaisuuksiin.

Hankkeen toteuttavat tiiviissä yhteistyössä Luonnonvarakeskus, Valonia ja Livia osallistaen työhön demonstraatiokohteiden ja tiedonkeruun kautta puutarhatuottajia ja alan keskeisiä sidosryhmiä.

Vesilienssi -hankkeen kokonaisbudjetti on 999 873 € ja hankkeelle on saatu 70 % rahoitus maa- ja metsätalousministeriöltä. Valonian kokonaisbudetti on 257 143 €, josta MMM avustusosuus on 180 000 € ja omarahoitusosuus 77 143 € (30 %).

Hanke toteutetaan 1.10.2025–30.10.2029.

Valmistelija/lisätietoja

Riikka Leskinen, toimialapäällikkö (Valonia)
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää Vesilienssi -hankkeen
2. ottaa käyttöön sille liiton kirjanpitoon perustetun omakatteisen kustannuspaikan 6082.
3. että hankkeen tilivelvollinen on suunnittelujohtaja, joka myös allekirjoittaa hankkeeseen liittyvät sopimukset ja sitoumukset

§ 203

Vaikuttajakoulut Take Over EU -hankkeen päättäminen

VSLDno-2024-531

Varsinais-Suomen liitto toteutti 1.4.–30.6.2025 välisenä aikana Vaikuttajakoulut Take Over EU -hankkeen yhteistyössä Päijät-Hämeen liiton kanssa. Päijät-Hämeen liitto toimi hankkeen hakijaorganisaationa sekä päävastuullisena toteuttajana ja Varsinais-Suomen liitto hankkeen osatoteuttajana. Hanke sai rahoitusta Opetushallitukselta Erasmus+ -ohjelmasta. Sen kokonaisbudjetti oli avustuspäätöksessä 59 359 euroa.

Hankkeen tavoitteena oli tutustuttaa Varsinais-Suomen ja Päijät-Hämeen liiton vaikuttajakoululaiset Euroopan unionin toimintaan Suomessa sekä Brysselissä, lisätä nuorten eurooppatietoisuutta, antaa kasvot EU:n eri toimielimille sekä lisätä vuoropuhelua päättäjien ja nuorten välille. Lisäksi tavoitteena oli tutustuttaa nuoret siihen, miten EU-uralle voi hakeutua sekä auttaa ymmärtämään, minkälainen rooli Euroopan unionilla on sen asukkaille, yrityksille ja muille toimijoille.

Hankkeen aikana nuoret oppivat EU-vaikuttamisen perusteita ja verkostoitumista. Brysselin opintomatkalla he tapasivat EU-instituutioiden edustajia, tutustuivat EU-päätöksentekoon ja tekivät ryhmätehtäviä, kuten politiikkakatsauksia ja sosiaalisen median julkaisuja ajankohtaisista EU-teemoista. Saadun palautteen perusteella hankkeen tavoitteet saavutettiin erinomaisesti.

Vaikuttajakoulut Take Over EU -hankkeen kokonaiskustannukset ja hyväksytty kokonaistuki olivat 54 897,67 euroa. Liitolla ei ollut hankkeessa omarahoitusosuutta.

Valmistelija/lisätietoja:

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
Eerika Mäkeläinen, suunnitteluassistentti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää

1. merkitä tiedoksi Vaikuttajakoulut Take Over EU -hankkeen tulokset ja
2. sulkea hankkeen kustannuspaikan 7055 sekä hyväksyä alijäämän 68 euroa kattamisen kustannuspaikalta 5010.

§ 204

Varsinais-Suomen rahoitusselvitys 2024 alkaneiden EU-hankkeiden osalta

VSLDno-2025-560

Liitteet

1 EU-hankerahoitusselvitys 2024

Maakunnan EU-rahoitussaantoa on seurattu vuodesta 2016, ja vuotta 2024 kartoittanut selvitys on siis järjestyksessään jo yhdeksäs. Vuosien 2016–2018 selvitykset toteutti Varsinais-Suomen liitto, ja vuodesta 2019 lähtien selvityksestä on vastannut Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimisto.

Selvityksessä on huomioitu EU:n aluekehitysrahoitus (Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto), maaseuturahasto, alueiden väliset Interreg-yhteistyöohjelmat sekä suoraan Euroopan komissiolta haettavat erillisrahastot. Suorat maataloustuet eivät ole mukana selvityksessä. Selvityksissä tarkastellaan hankkeita, joissa varsinaissuomalainen toimija on mukana joko koordinaattorina tai hankepartnerina.

Vuonna 2024 alkaneisiin uusiin EU-hankkeisiin varsinaissuomalaiset toimijat saivat 55,6 miljoonaa euroa. Summa jakautuu 458 hankkeeseen, joissa oli mukana 323 eri maakunnan toimijaa.

Suurimpia yksittäisiä tuensaajia olivat edellisvuosien tapaan alueen korkeakoulut ja erityisesti Turun yliopisto, jonka osuus koko Varsinais-Suomen EU-rahoituksesta oli lähes 40 %. Yhteensä korkeakoulut saivat 54 % rahoituksesta, yli 30 miljoonaa euroa. Alueen yritykset saivat 22 % (12,3 miljoonaa euroa) ja julkinen sektori 19 % (10,2 miljoonaa euroa) rahoituksesta.

Vuonna 2024 maakuntaan saadusta hankerahoituksesta 65 % tulee niin sanotuista komission suoraan hallinnoimista erillisohjelmista. Erillisohjelmista saatava rahoitus on erittäin kilpailtua, ja komissio myöntää rahoitusta ainoastaan parhaille hankkeille. Maakunnan saannon kannalta merkittävin erillisohjelma on TKI-puiteohjelma Horisontti Eurooppa. Tämän rahoitusohjelman kautta tuettuja hankkeita Varsinais-Suomessa käynnistyi viime vuonna lähes 29 miljoonan euron edestä. Koulutukseen ja liikkuvuuteen kohdetuvasta Erasmus+ -ohjelmasta saatiin puolestaan noin 7 miljoonaa euroa. Lukumäärällisesti eniten tukia jaettiin maaseuturahaston kautta.

Oheismateriaalina on tarkempi kuvaus rahoituksen jakautumisesta ohjelmittain, toimijoittain ja teemoittain.

Valmistelija/lisätiedot

Tarja Nuotio, aluekehitysjohtaja

Saara Nuotio-Coulon, toimiston päällikkö, Eurooppa-toimisto
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Varsinais-Suomen EU-rahoitus selvityksen 2024 tulokset.

§ 205

Maakuntavaltuuston jäsenmuutokset

VSLDno-2025-544

Liitteet

- 1 Laura Kontun ja Jussi Kosken nimeäminen maakuntavaltuuston varajäseniksi
- 2 Juhani Rantasen ja Åsa Gustafssonin nimeäminen maakuntavaltuuston varajäseniksi

Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen (mv 18.5.2015) 9 §:n mukaan maakuntavaltuuston jäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja. Koska edustajainkokouksen valitsevat jäsenet Kimmo Hollmén, Olli Lintusaari, Merja Mänty ja Jere Sedergren eivät ole valtuutettuja, heidän tilalleen on valittu uudet maakuntavaltuuston jäsenet.

Kaarinan kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 22.9.2025 valinnut maakuntavaltuustoon Olli Lintusaaren tilalle uudeksi varajäseneksi Juhani Rantasen ja Kimmo Hollménin tilalle uudeksi varajäseneksi Åsa Gustafssonin.

Uudenkaupungin kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 27.10.2025 valinnut maakuntavaltuustoon Merja Männyn tilalle uudeksi varajäseneksi Laura Kontun ja Jere Sedergrenin tilalle uudeksi varajäseneksi Jussi Kosken.

Valmistelijat/lisätiedot

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Sanna Reuna, hallinnon assistentti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus

1. merkitsee tiedoksi Kaarinan kaupungin ilmoituksen.
2. merkitsee tiedoksi Uudenkaupungin ilmoituksen.
3. päättää esittää maakuntavaltuustolle tiedoksi, että Kaarinan kaupunginvaltuusto on valinnut maakuntavaltuustoon Olli Lintusaaren tilalle uudeksi varajäseneksi Juhani Rantasen ja Kimmo Hollménin tilalle uudeksi varajäseneksi Åsa Gustafssonin.
4. päättää esittää maakuntavaltuustolle tiedoksi, että Uudenkaupungin kaupunginvaltuusto on valinnut maakuntavaltuustoon Merja Männyn tilalle uudeksi varajäseneksi Laura Kontun ja Jere Sedergrenin tilalle uudeksi varajäseneksi Jussi Kosken.

§ 206

Ajankohtainen katsaus maakuntavaltuustolle

VSLDno-2025-541

Maakuntavaltuustossa pidetään ajankohtainen katsaus. Ajankohtaisen katsauksen pitää pääministeri Petteri Orpo.

Valmistelija/lisätietoja

Malla Rannikko-Laine, edunvalvontajohtaja
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää, että maakuntavaltuuston kokouksessa 8.12.2025 ajankohtaisen katsauksen pitää pääministeri Petteri Orpo.

§ 207

Maakunnan tila syksy 2025 -katsaus

VSLDno-2025-542

Varsinais-Suomen liitossa laaditaan kaksi kertaa vuodessa katsaus maakunnan viimeaikaisesta kehityksestä. Syksyn 2025 katsauksessa lanseerataan aiempien väestö- ja työllisyyskatsausten rinnalle uusi ympäristökatsaus, joka julkaistaan jatkossa jokaisessa Maakunnan tila -katsauksessa. Ensimmäisessä ympäristökatsauksessa keskitytään ensisijaisesti ilmastopäästöjen kehitykseen. Lisäksi katsauksessa pureudutaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan viimeaikaiseen kehitykseen Varsinais-Suomessa.

Valmistelija/lisätietoja

Antti Vasanen, tietopalvelupäällikkö
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää, että katsaus esitellään maakuntavaltuustolle.

§ 208

Luettelo toimivallan siirtämispäätöksistä 2024

VSLDno-2025-543

Liitteet

- 1 Siirtämispäätökset 2024
- 2 Siirtämispäätökset 20.8.1993 alkaen

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön 2 §:n mukaan toimivallan siirtämispäätöksistä on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa. Luettelo annetaan tiedoksi maakuntavaltuustolle vuosittain syyskokouksessa. Luetteloa koskevat maakuntahallituksen ja maakuntajohtajan päätökset ovat nähtävinä verkkosivulla varsinais-suomi.fi.

Luettelo toimivallan siirtämispäätöksistä 20.8.1993 alkaen on nähtävänä kokouksessa.

Valmistelija/lisätietoja

Petra Määttänen, hallintojohtaja
Sanna Reuna, hallinnon assistentti
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus päättää antaa luettelon toimivallan siirtämispäätöksistä vuodelta 2024 maakuntavaltuustolle tiedoksi.

§ 209

Viranhaltijapäätökset

Salassapidettävät tiedot poistettu.

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat tiedoksi eikä käytä kuntalain § 92 mukaista otto-oikeuttaan.

§ 210

Tiedoksi annettavat asiat

.1 maakuntavaltuuston kokous 8.12.2025

Maakuntavaltuuston kokous pidetään maanantaina 8.12.2025 Linnasmäen opistolla.

Alustava ohjelma

9.00–10.00	Ryhmäkokoukset
9.45–10.00	Maakuntavaltuuston ryhmien puheenjohtajat
10.00–	Maakuntavaltuuston kokous

Asialuettelo

1. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
2. Pöytäkirjantarkastajien valitseminen
3. Ääntenlaskijain valitseminen
4. Ajankohtainen katsaus maakuntavaltuustolle
5. Lausunto koskien arviointikertomuksessa 2024 esitettyjä toimenpiteitä
6. Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028
7. Varsinais-Suomen strategia 2040+
8. Maakunnan tila syksy 2025 -katsaus
9. Luettelo toimivallan siirtämispäätöksistä v. 2024
10. Sidonnaisuusilmoitukset ja sidonnaisuusrekisteri 2025
11. Valtuustoryhmän tai valtuutetun aloitteet
12. Valtuutetun kyselyt

Ehdotus

Esittelijä: Jyri Arponen, maakuntajohtaja

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi annettavat asiat tiedoksi.